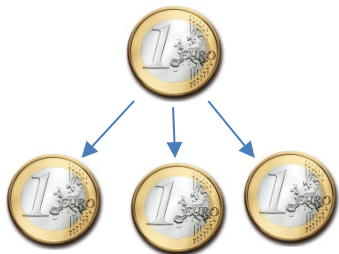

Elke euro die in de 'aanpak
Beweegmakelaar wordt
geïnvesteed, verdient zichzelf
bijna in dievoud terug.

94% van de aangemelde
klanten van 2017 is op één of
meerdere wijzen ondersteund.

94%

Aanpak Beweegmakelaar

70% van de cliënten van de
Beweegmakelaar ontvangt nog
steeds géén enkele vorm van
maatwerk van de gemeente

70%

212 mensen zijn ondersteund
sinds de start van de
decentralisaties

Inleiding

Binnen de gemeente Vaals is er veel aandacht voor het Sociaal Domein. Financieel gezien gaat een groot bedrag (ongeveer 40%) van de gemeentelijke begroting op in het Sociaal Domein. Een deel van deze investeringen gebeuren op het vlak van 'voorliggende voorzieningen'. Het doel van deze voorzieningen is om behoefte aan ondersteuning van burgers eerder te signaleren en op te vangen zodat minder snel of zelfs niet hoeft te worden opgeschaald naar duurdere maatwerkvoorzieningen. Daarnaast dragen de voorzieningen bij aan maatschappelijke en beleidsdoelen. Deze notitie gaat in op een effectmeting die vanuit bedrijfsvoering is vormgegeven op de aanpak 'Beweegmakelaar'. Dit wordt in deze notitie in cijfers uitgedrukt. Deze cijfers gaan over de effecten maar anderzijds ook over aanvullende informatie die van belang is om inzicht te geven in de resultaten van de aanpak Beweegmakelaar. De aanpak Beweegmakelaar richt zich vooral op kwetsbare inwoners van de gemeente Vaals op de gebieden zorg, gezondheid en welzijn. De aanpak is daarmee een andere dan de aanpak voor regulier vrijwilligerswerk (vanuit de vrijwilligerscentrale voor inwoners die hierbij geen extra begeleiding behoeven) en begeleid vrijwilligerswerk voor uitkeringsgerechtigden vanuit de maatschappelijke participatiecoach. In de aanpak Beweegmakelaar kunnen inwoners voorbereid worden voor vrijwilligerswerk.

Scope

De Beweegmakelaar heeft 'doorlopende' trajecten. Dit betekent dat een traject dat in 2016 is gestart kan doorlopen in 2017 en dat een traject dat gestart is in 2017 kan doorlopen in 2018. Een traject mag maximaal één jaar duren maar wordt vaak al eerder afgesloten. Om een afgebakend onderzoek te kunnen doen, is er alleen inhoudelijk gefocust op alle nieuwe meldingen in 2017. Verder zijn er ook nog de korte doorverwijscontacten die niet geregistreerd worden. Naar verwachting zijn er dit ongeveer 50 per jaar, hier is echter niets over geregistreerd. Dit zijn casussen die met één gesprek worden afgehandeld of waarvan duidelijk is dat de Beweegmakelaar niet de juiste plek is voor de betreffende casus.

Werkwijze

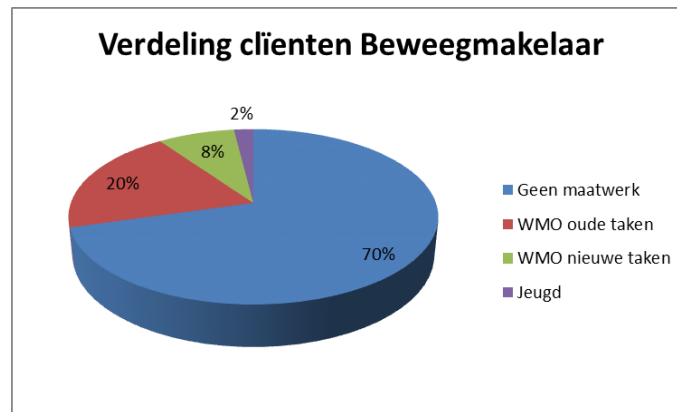
De adviseur bedrijfsvoering van de gemeente Vaals heeft gesprekken gevoerd met de Beweegmakelaar om te kunnen kwantificeren wat de effecten zijn maar ook om aanvullende bruikbare informatie te verkrijgen. Verder is ook gebruik gemaakt van interne informatie van de gemeente Vaals zoals de kosten van een WMO-traject en een uitkering alsmede ook de sub-administratie (Aeolus) en andere bronnen. Vanuit de verzamelde informatie wordt een (groot) deel verder toegelicht in deze notitie om de resultaten en effecten van de aanpak Beweegmakelaar in beeld te brengen.

Visie Beweegmakelaar

Om de visie op de aanpak Beweegmaker ook een plek te geven in deze notitie is een toelichting geschreven om deze voorziening in het netwerk verder te verduidelijken. Deze visie is terug te vinden in bijlage 1. Verder is een netwerkanalyse opgenomen in bijlage 2 om inzicht te geven in het netwerk waarbinnen de Beweegmakelaar acteert.

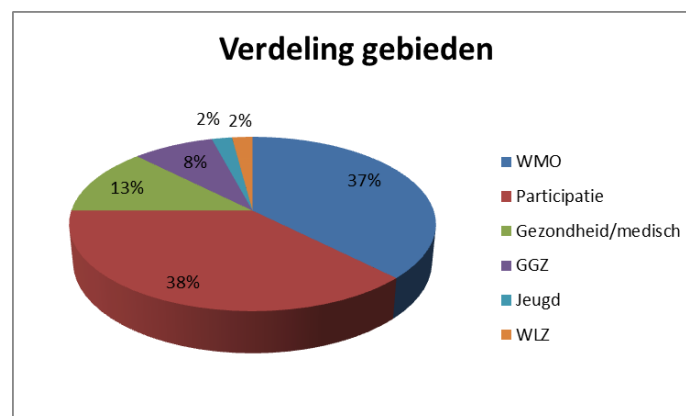
Welke cliënten van de Beweegmakelaar hebben een maatwerkvoorziening bij de gemeente Vaals?

De Beweegmakelaar is in 2017 met 51 nieuwe cliënten een traject gestart. Onderzocht is hoeveel van deze 51 cliënten reeds bekend zijn met één of meerdere maatwerkvoorzieningen binnen deze gemeente. In onderstaande cirkeldiagram is de verdeling te zien tussen de cliënten met een maatwerkvoorziening en de cliënten die niet bekend zijn bij de gemeente met een maatwerkvoorziening. Het overgrote deel (70%) ontvangt momenteel geen maatwerkvoorziening.

Op welke gebieden worden resultaten behaald?

In dit onderzoek naar de effecten van de aanpak Beweegmakelaar is geconstateerd dat de behaalde resultaten veel verder gaan dan alleen de taken van het Sociaal Domein van onze gemeente waaronder de WMO en Participatie vallen. Een groot deel van de resultaten worden behaald binnen de gemeentelijke taken van het Sociaal Domein. Een deel van de resultaten worden behaald op overige gebieden zoals bijvoorbeeld Wlz-problematiek. Toch passen alle activiteiten van de aanpak Beweegmakelaar binnen de strategische visie van de gemeente Vaals omdat dit bijvoorbeeld valt binnen de vastgestelde beleidsdocumenten. De gemeente heeft namelijk ook een actieve rol om een bijdrage te leveren in maatschappelijke. De focus in dit onderzoek heeft zich met name gericht op de effecten van de aanpak Beweegmakelaar in het Sociaal Domein. Het is belangrijk om daarnaast aan te geven op welke gebieden de aanpak van de Beweegmakelaar nog meer effect hebben.

De scheidslijn tussen deze gebieden is natuurlijk niet volledig concreet of scherp te maken. Derhalve is een inschatting/aanname gemaakt op welk vlak de cliënt ten tijde van het traject het meest thuis hoort. Geconstateerd is dat bij ongeveer 40% de problemen van cliënten op meerdere gebieden liggen. Dit betekent dat er bijvoorbeeld eerst gewerkt worden aan de gezondheid alvorens iemand kan participeren, waardoor iemand vervolgens bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk doorstroomt naar regulier werk.

Wat voor worden doorverwezen naar de Beweegmakelaar en wat zijn de resultaten?

Casus 1:

Mevrouw is vanuit de praktijkondersteuner van de huisarts doorverwezen vanwege ernstige eenzaamheidsklachten. Na de intake is mevrouw begeleid naar een sport en spelgroep, waar zowel laagdrempelige toegang, fysieke beweging maar vooral ook opbouw van sociale contacten en netwerkversterking centraal staan. Deze aanpak is succesvol gebleken. Mevrouw heeft voldoende handvatten gekregen om meer zelfstandig sociaal contact aan te gaan, waarna de ernstige eenzaamheidsklachten afgenomen zijn. Hiermee is een maatwerkvoorziening begeleiding groep voorkomen.

Casus 2:

Mevrouw is door familie aangemeld, omdat zij nauwelijks participeerde in de samenleving. Ze is in eerste instantie begeleid naar vrijwilligerswerk. Vanuit het vrijwilligerswerk is mevrouw doorgestroomd naar regulier werk. Naast haar betaalde baan doet ze nog altijd vrijwilligerswerk (zoals een ondersteuningsgroep voor kankerpatiënten) en verleent ze mantelzorg. Hiermee is een langdurige uitkering voorkomen.

Casus 3:

Meneer is werkloos en is doorverwezen door zijn psycholoog. De Beweegmakelaar heeft een re-integratietraject georganiseerd waarbij meneer een opleiding volgt tot buschauffeur en inmiddels een baangarantie heeft ontvangen. Vanwege de succesvolle resultaten wordt meneer inmiddels ingezet als 'maatje' en 'voorbeeld' voor een andere cliënt van de Beweegmakelaar.

Casus 4:

Mevrouw maakte gebruik van een maatwerkvoorziening. De Beweegmakelaar heeft tijdens de intake gekeken of de aanpak resultaten zou opleveren. Maar de problematiek bleek zo ernstig dat mevrouw op dit moment alleen via een maatwerkvoorziening kan worden. Inzet van welke voorliggende voorziening dan ook heeft momenteel weinig tot geen effect.

Casus 5:

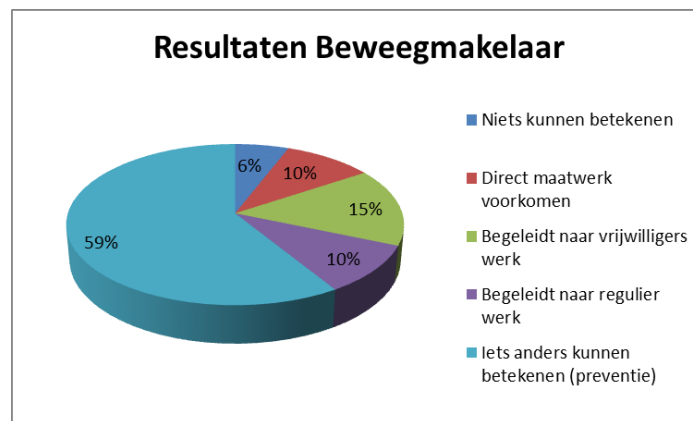
Meneer is door de praktijkondersteuner doorverwezen vanwege ernstige eenzaamheidsklachten. Na de intake is meneer ingezet bij seniorenprojecten en de sociale eetgroep 'Samen koken, Samen eten'. Dit, om o.a. zijn sociale netwerk te vergroten. Inmiddels zet meneer zich in als boodschappenvrijwilliger bij Vaals helpt. Hiermee is naar alle waarschijnlijkheid op termijn een maatwerkvoorziening voorkomen.

Wat zijn de resultaten van de aanpak Beweegmakelaar in totaal?

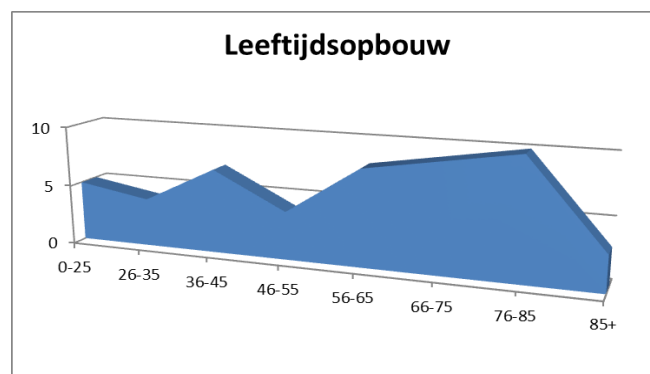
De resultaten van de aanpak Beweegmakelaar zijn hieronder weergegeven. Wat opvalt is dat de Beweegmakelaar voor 94% (48 van de 51 cliënten) meerdere of mindere mate structureel wat kunnen betekenen. Bij een klein deel (3 cliënten) was de problematiek zo ernstig dat er vanuit het beschikbare aanbod weinig aan te doen was. Een enkeling heeft op eigen verzoek besloten om geen hulp meer in te schakelen.

Wat tevens gesteld kan worden is dat in 94% van de gevallen, de aanpak van Beweegmakelaar een bijdrage heeft geleverd aan één of meerdere beleidsdoelstellingen alsmede maatschappelijke doelen in het algemeen.

Wat interessant is, is dat, wanneer we de resultaten toewijzen aan het Sociaal Domein, we kunnen aangeven welke effecten en resultaten zijn behaald. Bij 10% (5 cliënten) is maatwerk WMO voorkomen omdat wanneer de aanpak Beweegmakelaar er niet zou zijn, de betreffende cliënten via de gemeentelijke toegang hoogstwaarschijnlijk de WMO zou zijn binnen gekomen. Met betrekking tot participatie is 15% (7 cliënten) begeleid naar vrijwilligerswerk. Naast een individuele opbrengst voor de cliënt betekent begeleiding naar vrijwilligerswerk een verbreding/vergroting van het aantal vrijwilligers waardoor meer (voorliggend) kan worden opgepakt. Daarnaast is de kans groter dat zij op termijn uitstromen naar regulier werk omdat vrijwilligerswerk vaak een opmaat is naar betaald werk. Dit is ook op te maken uit de 10% (5 cliënten) die reeds begeleid zijn naar regulier werk.

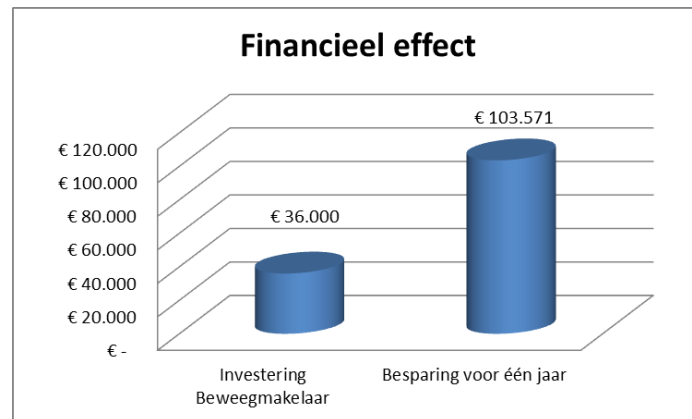
Van het overgrote deel (59%) is vanuit dit onderzoek wel vastgesteld dat er maatschappelijke effecten en beleidsdoelen worden behaald, maar is het dit (nog) niet rechtstreeks toe te wijzen aan te kwantificeren resultaten m.b.t. maatwerk/participatie binnen het Sociaal Domein. Er zijn nu nog onvoldoende ervaringscijfers wat betreft de effecten op termijn. De schatting is dat wanneer de Beweegmakelaar niet zou worden ingezet, op termijn 30 tot 50% zou instromen in een maatwerkvoorziening van de gemeente. Deze inschatting is op basis van ervaring en aannames. Deze inschatting komt vooral voort uit de leeftijdsopbouw van de cliënten van de Beweegmakelaar:

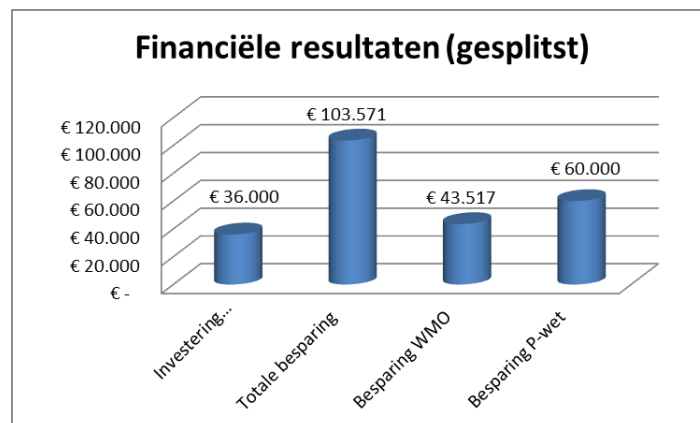
Wat goed te zien is, is dat de groep voornamelijk bestaat uit 55-plussers, met een piek bij 75-85-plus. Bij deze groep speelt de factor 'regulier werk' steeds minder omdat zij met name binnen de WMO-doelgroep behoren. Het vrijwilligerswerk e.d. is echter wel een middel dat een maatwerkvoorziening bij de WMO voorkomt en een bijdrage levert aan de participatiedoelstellingen. Van met name het jongere deel (25 – 55 jaar) zal de inzet zich voornamelijk toespitsen op de begeleiding naar regulier werk, eventueel via vrijwilligerswerk.

Wat zijn financiële effecten van de Beweegmakelaar?

Voor iedere euro die er op dit moment wordt geïnvesteerd in de Beweegmakelaar wordt er bijna drie euro terugverdiend.

Het financiële effect is alleen berekend als resultaat binnen het Sociaal Domein. Dit is als volgt onder te verdelen tussen WMO en Participatie:

Het financiële effect binnen het beleidsveld participatie bedraagt minimaal € 60.000,- (gemiddeld 5 maal 12.000 euro per bijstandsgerechtigde per jaar). Hierbij is de besparing voor één heel jaar berekend. Het financiële effect binnen de WMO is € 43.571, op basis van (vijf) de niet-ingezette maatwerkvoorzieningen vermenigvuldigd met de kosten van een gemiddeld WMO-traject (€ 8.703) op jaarbasis. Een ander financieel effect ontstaat door de inzet van cliënten bij vrijwilligerswerk waardoor er minder maatwerkvoorzieningen hoeven te worden geïndiceerd (bijvoorbeeld boodschappendienst).

Dit zijn de financiële besparingen die met een behoorlijke mate van zekerheid direct zijn toe te schrijven aan de aanpak van de Beweegmakelaar. Naar verwachting zijn deze effecten (op termijn) groter. Om de overige effecten financieel te kunnen kwantificeren zijn er meer aannames nodig en is er meer tijd en informatie nodig om de aannames voldoende te kunnen staven en financieel te onderbouwen.

Bijlage 1. Visie Beweegmakelaar

Binnen de huidige maatschappelijke ontwikkelingen wordt het appèl op mensen om mee te kunnen doen, zelfredzaam en zelfstandig te zijn, voor zichzelf én voor elkaar te zorgen steeds groter. In beweging komen en vooral blijven, zowel fysiek als sociaal en maatschappelijk, is hierbij essentieel. Dit heeft een positief effect op de gezondheid en participatie van mensen. Gezonde mensen hebben meer kans om te leren, een opleiding af te ronden, werken en voor zichzelf en anderen zorgen.

In beweging komen en blijven betekent meestal gezondheidswinst. Juist mensen in een kwetsbare positie (o.a. kwetsbare ouderen, kwetsbare jongeren, mensen met een lage SES, mensen met een beperking, mensen met een allochtone achtergrond) zijn vaak onvoldoende in beweging en kunnen dit niet of onvoldoende zelfstandig oppakken. Daarbij is maatwerkondersteuning nodig.

Deze ondersteuning kan door eerstelijnszorgverleners vaak onvoldoende gegeven worden vanwege onder meer gebrek aan tijd, middelen of up-to-date kennis van de (lokale) sociale kaart. Doorverwijzing naar de Beweegmakelaar is een waardevol middel bij bijv. een te grote zorgvraag, een onjuiste zorgvraag of zorg(over)last.

De aanpak Beweegmakelaar biedt individuele maatwerkondersteuning aan kwetsbare cliënten om zowel gezond (beweeg)gedrag als sociale en maatschappelijke participatie te stimuleren. Input vanuit individuele trajecten en signalen van eerstelijnsdoorverwijzers worden gebruikt om algemene voorliggende voorzieningen te initiëren/faciliteren, die mensen ondersteunen bij zelfstandig en zelfredzaam te blijven/worden.

Bijlage 2, netwerkanalyse

Een sociale netwerkanalyse is een methode om het netwerk van betrokkenheid rond een bepaald initiatief in beeld te brengen en de posities in dit netwerk te verkennen. In mei 2017 is in Vaals een online netwerkanalyse uitgevoerd onder 153 organisaties (professioneel en vrijwillig), waarvan 95 de vragenlijst hebben ingevuld. De resultaten uit deze vragenlijst zijn weergegeven in onderstaande netwerkanalyse, waaruit duidelijk wordt dat de Beweegmakelaar de spil is dit netwerk.

